

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK II., ČÍSLO 10

2. ČERVEN 2005

(za dobrovolné příspěvky)

Zamysli se také ty, vykoupený člověče, kdo to za tebe visí na kříži, uvaž jeho velikost a svatost, uvědom si, že jeho smrt přináší mrtvým život, že nad jeho odchodem ze světa truchlí nebesa i země a pukají tvrdé skály.

A rozjmej dále: Z boku ukřížovaného měla vzniknout církev. [...] Z otevřeného boku se vyřinula krev s vodou, výkupné za naši spásu. Vytryskla z hlubin studnice Kristova srdce, aby

dala svátostem církve moc vlévat život milosti a zároveň aby pro všechny, kdo žijí v Kristu, byla nápojem z živého pramene, *tryskajícího do života věčného*.

Nuže vzhůru, duše, přítelkyně Kristova, spěchej napodobit holubici *hnízdící u samého ústí rozsedliny*, [...] tam *pospěš navázat vody z pramenů Spasitelových*, přilož své rty a pij.

Ze spisů svatého biskupa Bonaventury

Vážení čtenáři, toto číslo vychází o týden později pro nedostatek finančních prostředků. Prosíme ty, kdo dosud na vydávání *RC Monitoru* nepřispěli, aby tak podle svých možností učinili. Naším cílem není vydělavat, ale pokrýt režijní náklady. Děkujeme všem, kdo již svůj dar zaslali. S upřímným Pán Bůh zaplat

vydavatelé

Jen přežít by bylo málo

U sv. Zdislavy můžeme objevit jeden neceněný rys. Ona, jak víme, byla vzornou manželkou, maminkou čtyř dětí, což jistě znamenalo samo o sobě naplněný život, dostatek práce a každodenních starostí.

Ale my v jejím životě objevujeme pozoruhodný „přesah“. Ona dokázala žít nejen pro vlastní rodinu, ale pro daleko větší rodinu Církve, pro spoustu chudáků a beznadějných případů, pro nemocné, kterým účinně pomáhala, léčila je, ošetřovala je, vytvářela jim prostředí pro život, a kromě toho svým zbožným srdcem neustále podporovala činnost kněží a život Církve.

Její poselství je signálem i do naší doby. Pro křesťanskou rodinu nestačí mít za cíl pouze přežít, pouze nepodlehout tlaku prostředí, kde se již více rodin rozpadá, než zůstává. Jen přežít by bylo málo. I řada manželů si prožila zkušenost, že když Bůh nabídne milost, není to nikdy jen nějaké troškaření, abys jakž takž vydržel a měl co dělat sám se sebou. Láska Boží je vždy mocný zdroj milosti, vždyť „Duch se dává bez omezení“, až do krajnosti. Člověk jí nakonec má přebytek: pro sebe i pro jiné, pro své okolí. Proto světci nikdy nenařikali, že nemají čas, nebo že jsou vystresovaní a nic nevládají.

Díky Bohu, že vidíme i dnes, že „zdravé“ rodiny žijící poutivě s Bohem vytvářejí kolem sebe v místě, kde žijí, jakési „silové pole“ Pánova působení, v pozorném zájmu o potřeby bližních, neokázalou a citlivou pomocí, příkladem života.

Svatost není nějaké velké slovo nedosažitelného významu. Jde o vědomí a neustálou snahu o to, aby jedinečný dar života, který nám byl svěřen, se nestal jen nějakým polotovarem nebo dokonce zmetkem. Ob-

sv. Zdislava z Lemberka

raz Boží v nás nemá být zamlžen či znetvořen sobectvím, pýchou či požívačností. Naopak: člověk se má přiblížit co nejvíce „své nejlepší možné podobě“, tomu optimálnímu tvaru, pro který byl stvořen jako obraz Boží. Prototypem nejdokonalejšího lidství je pro nás všechny Bůh v lidském těle, Bohočlověk Ježíš. Jen v zahleděnosti k Němu, jen v přímém svátostním spojení s Ním

jeho rysy přecházejí i do podoby našeho hříchem zraněného lidství, a jeho životní styl utváří ten náš. Jen tam objevujeme pravou svobodu, radost a naději pro budoucnost. Prosme i dnes, jako prosíme neustále: „přetvoř naše srdce podle srdce svého...“

Mons. Josef Hrdlička

Z homilie při pouti rodin v Prostřední Bečvě u příležitosti 10. výročí kanonizace sv. Zdislavy

ZPRÁVY

Nová papežská nadace

Svatý stolec představil ve Světové zdravotnické organizaci novou papežskou nadaci, jejímž účelem je zpřístupnění léků potřebným pacientům. Má název *Nadace dobrého Samaritána*. Kardinál Javier Lozano Barragán, který zprávu přednesl, připomněl, že ročně umírá na infekční nemoci 17 milionů lidí, z nichž 90 % žije v rozvojových ze-

mích. 95 % pacientů s AIDS nemá peníze na antiretrovirální léky. V některých zemích jsou nedostupné léky na „nemocí chudých“ – tuberkulózu, malárii a další.

Papežské organizace už dnes zajišťují léky v 11 afrických zemích, v Asii a v Latinské Americe.

Catholics on Line

Válka hlavní příčinou hladu

31. zasedání Organizace OSN pro potraviny a zemědělství (FAO) konstatovalo, že přes záplavy v Asii, sucha v Africe, sklenníkový efekt a další hrozby zůstává hlavní příčinou hladu ve světě válka. Ozbrojené konflikty ohrožují nejen vál-

čící země, ale i jejich sousedy, jež zatěžují uprchlické vlny. Proto je mír základní podmínkou omezení hladu, podpory investic a dalšího ekonomického a sociálního rozvoje.

Fides

Církev obstarává většinou nemocnic v Kongu

„60 % nemocnic v naší zemi je katolických,“ říká biskup Nsielele z Kisantu (Demokratické Kongo, poblíž Kinšasy). „Církev má zdravotnická střediska po celé zemi.“ Diecéze Kisantu má organizační centrum pro zdravotnická středis-

ka a podobně se zařizují další diecéze. Organizují tak např. přísun léků do nemocnic. Regionální centra jsou součástí národního programu. Financuje je EU, Belgie, Světová banka a další dárci.

Fides

Námitku svědomí uznává mezinárodní právo

Tarazonský biskup Demetrio Fernández tvrdí, že námitka svědomí je „základní právo“ zakotvené jak ve španělské ústavě, tak v Evropské úmluvě o lidských právech z roku 1950 i v návrhu Evropské ústavy; odvolal se i na praxi štrasburského tribunálu. Řekl to v souvislosti s aktuální situací, kdy řada starostů odmítá provádět „sňatky“ homosexuálů.

V dopise o námitce svědomí biskup

píše, že projekt homosexuálních „sňatků“ je „proti Bohu, proti pravdě o člověku a o společnosti“; proto křesťan musí poslouchat spíše svého Stvořitele než „držitele moci“.

Totéž se týká potratů, kde zákon uznává možnost uplatnit námitku svědomí.

„Sluší se spíše poslouchat Boha než lidi,“ cituje biskup na závěr dopisu.

ACI Prensa

Církev v Ázerbajdžánu ožívá

V Ázerbajdžánu katolicismus oficiálně zmizel za stalinských persekucí. Arcibiskup Claudio Gugerotti, apoštolský nuncius v Ázerbajdžánu, nalezl v této republice skupinu starých věřících, kteří si uchovali víru sedmdesát let bez svátostí. Nyní po desetiletích přistoupili ke svátosti birmování.

Na začátku 20. století byla v Baku kvetoucí obec, která vybudovala kostel Neposkvrněného Početí. Ve třicátých letech byl jediný kněz zabit a kos-

tel zbořen. Katolíci se pak scházeli už jen tajně. Někteří z nich nebyli dosud ani pokřtěni.

V roce 1997 sem opět dorazil první kněz.

Papež při návštěvě roku 2002 požádal prezidenta o pozemek na stavbu nového kostela. Pak dorazili čtyři slovenští salesiáni.

V zemi je nyní necelých 1 000 katolíků, ale přicházejí mladí konvertité.

Zenit

Beatifikace Jana Pavla II. zahájena

Benedikt XVI. 13. května ohlásil, že otevírá proces blahoslavení Jana Pavla II. s prominutím povinné pětileté čekací lhůty po smrti kandidáta. Příslušný reskript má datum 9. 5. 2005 a je podepsán prefektem a tajemníkem Kongregace pro záležitosti světců.

Papež to ohlásil na setkání s kněžstvem diecéze u svatého Jana na Lateráně.

VIS

Zemřel Paul Ricoeur

20. května zemřel Paul Ricoeur, jeden z neplodnějších filosofů své generace. Věnoval se strukturalismu, teologii a fenomenologii, psychoanalýze i hermeneutice: jeho největším filosofickým tématem byl smysl života.

Je považován za tradičního filosofa, protože jeho dílo se systematicky odvolává na klasiky západní filosofie. Za základní považoval dvě filosofické otázky: „Kdo jsem?“ a „Jak bych měl žít?“ Ve svých analýzách rozebíral povahu jazyka, vyprávění, interpretace, lidského jednání a vůle, svobody, náboženství a zla.

V době normalizace Ricoeur navštěvoval Československo.

The Telegraph

Povstání v Uzbekistánu ohrozilo Církev

Násilí a zabíjení ve východním Uzbekistánu zneklidnilo uzbekistánské katolíky.

Nejmenovaný františkán staví první kostel ve svém městě o 150 000 obyvatelích a obává se, že islámská reakce na represe prezidenta Karimova ohrozí Církev.

Uzbekistánští katolíci mají biskupa, Mons. Jerzy Maculewicze OFMConv, ale obávají se, že působení Církve bude ohroženo: předchozích 50 let nesměl v Uzbekistánu působit žádný katolický kněz.

Katolíci se usadili ve starém domě ve městě Fergana; místní kostel byl zavřen v roce 1925. Nyní zde františkáni provozují centrum mládeže pro 70 dětí; jejich kaple ani nepojme návštěvníky nedělní mše svaté.

ACN

ZPRÁVY

Rozhoduje se o televizi Noe

17. května od 9 hodin ráno projednávala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání ve veřejném slyšení žádost o licenci pro televizi Noe, jejíž projekt připravil Proglas a ostravské Telepace.

Podle autorů projektu Leoše Ryšky (ředitele Studia Telepace) a Martina Holíka (ředitele Rádía Proglas) má jít o „televizi pro celou rodinu, která přijímá život aktivně a v jeho šíři a celistvosti“.

Hlavní myšlenkou je snaha vytvořit televizní kanál, před který by rodiče mohli bez obav posadit své děti.

Projekt široce podporuje také katolická církev — od loňského listopadu probíhá v kostelech petice za vznik rodinné televize.

Proglas

Mediální rada zasáhla proti urážce katolíků

20. dubna, den po volbě papeže, vysílala francouzská televize Canal Plus protipapežskou satiru, nazvanou „Adolf II.“.

Nejvyšší rada pro audiovizuální média (CSA) prohlásila, že stanice porušila zásadu „respektu k různým politickým, kulturním a náboženským vnímavostem veřejnosti“.

Rada varovala Canal Plus, že bude-li se věc opakovat, bude následovat citelná finanční pokuta.

Zenit

Eucharistie je zdrojem růstu Církve

Benedikt XVI. zaslal Papežským misijním společenstvem, sněmujícím v Lyonu, poselství o obnově misijního úsilí.

Žádá, aby zejména mladí lidé hlásali evangelium a čerpali z eucharistie „sílu víry a hluboké misijní přesvědčení“.

Papež proto vyzývá katolíky, aby založili „svůj život a skutky na rozjímání tajemství eucharistie, která je zdrojem a vrcholem růstu Církve“.

Kardinál Sepe v kázání shromážděným řekl, že misie není věcí osobní volby, ale konkrétním příkazem Ježíše Krista.

Zenit

Keňští biskupové o zadlužení Afriky

Všech 29 katolických biskupů Keni vydalo 17. května pastýřský list o břemenu mezinárodního dluhu afrických států. Je načasován před červencové setkání G-8 v Edinburku, jež bude jednat o tomto tématu. OSN má v září jednat o ulehčení chudoby a Světová obchodní organizace bude v prosinci jednat o regulacích mezinárodního obchodu.

Biskupové připomínají, že půjčky, jejichž důsledky nyní zatěžují africké země, byly poskytnuty v šedesátých letech a po energetické krizi roku 1973 za výhodných podmínek. Dnes dosahuje výše dluhu subsaharských států dvou třetin jeho hrubého domácího produktu. Splácení úroků zatěžuje zejména rozpočty chudších afrických zemí; bohatý Sever přitom požaduje po Africe, aby se přizpůsobila pravidlům volného trhu, ačkoli sám subvencuje své zemědělství a průmysl tak, že africké výrobky nejsou schopny konkurence.

Svůj podíl na tragédii, jak připouštějí biskupové, mají i africké země. Znač-

ná část zapůjčených fondů byla zneužita zkorumpovanými činiteli nebo vyplývána na chybné investice. V obou případech je na vině špatná forma vlády. Biskupové v listě konkrétně kritizují keňskou vládu za špatné hospodaření. Požadují vybudování demokratických struktur; země potřebuje ústavu.

Biskupové nicméně připomínají, že Písmo opakovaně doporučuje odpouštění dluhů a především nedovoluje brání úroků. „Je třeba prolomit začarovaný kruh dluhů, chudoby, nemoci a konfliktů,“ píše biskupové. Požadují odpis dluhů, uvolnění měnové politiky a podporu importu z rozvojového světa do bohatých zemí. Doma požadují snížení vnitřního dluhu a navrácení toho, co bylo z vládních fondů rozkradeno na soukromá konta.

Důraz kladou biskupové na restrukturalizaci mezinárodního obchodního a finančního systému, zejména na průhledný arbitrážní proces.

CISA

Kněží ubylo, seminaristů přibývá

Statistická ročenka Církve za rok 2003 uvádí, že počet kněží ve světě za posledních 25 let klesl ze 421 000 na 405 000, ale od roku 1988 se situace „velmi mírně“ zlepšuje: počet diecézních kněží stoupl z 257 000 v roce 1988 na 268 000 v roce 2003. Globální zlepšení je však způsobeno silným nárůstem v Africe (v roce 2003 trojnásobek oproti 1978), v Asii (dvojnásobek) a v Americe. Počet řeholních kněží klesl ze 158 000 v roce 1978 na 137 000 v roce 2003.

Čísla ukazují, že nejvíce kněží přibývá v Africe a v Asii (nárůst o 79 resp. 69 %). Situace v Americe je setrvalá, v Oceánii činí pokles 12 % a v Evropě 19 %.

Počet katolíků na jednoho kněze činil

v roce 1978 1 800, dnes je to 2 700.

Jiná je — podle listu *Osservatore Romano* — situace kněžských povolání, jež stoupla na dvojnásobek, z 64 000 seminaristů v roce 1978 na 112 000 v letech 2001–2003.

Podíl Evropy na kněžských povoláních klesl z 37 % v roce 1978 na 22 %, podíl Afriky stoupl z 9 % na 20 %. Počet evropských seminářů a seminaristů v letech 1978–1985 stoupl, do roku 1995 byl stabilní a pak opět poklesl. V Africe a Asii setrvale stoupá — na 100 kněží je v Africe 72 a v Asii 60 seminaristů; v Evropě je to pouze 12, i když je to zlepšení proti roku 1978.

Zenit

Lahorský arcibiskup vítá zákaz sebevražedných útoků

17. května vydalo 58 muslimských kleriků různých pákistánských škol fatvu, podle níž sebevražedné útoky porušují islámské učení.

Lahorský arcibiskup Lawrence Saldaña toto prohlášení uvítal a požaduje, aby bylo rozšířeno i do jiných zemí.

Klerici totiž zdůraznili, že fatva platí jen pro Pákistán a má rozptýlit

představu, šířenou některými náboženskými organizacemi, že sebevražední teroristé jdou automaticky do nebe.

Arcibiskup prohlásil, že sebevraždy jsou projevem kultury smrti, stejně jako potrat nebo eutanázie.

Křesťané představují 2,5 % pákistánské populace, katolíků je 1,2 milionu.

Zenit

KOMENTÁŘE

Letošní zpráva o stavu náboženské svobody ve světě

Na základě Zákona o mezinárodní náboženské svobodě z roku 1998 (Wolfův-Specterův zákon) schválila americká Komise pro náboženskou svobodu (USCIRF) letošní zprávu o náboženské svobodě a doporučení ministryni zahraničí o „zemích hodných zvláštního zřetele“ (CPC).

Jde o země, které „provádějí nebo tolerují systematická, vážná porušení univerzálního práva na svobodu náboženství a víry“. K seznamu CPC byl připojen Uzbekistán, zůstávají na něm Barma, Severní Korea, Eritrea, Irán, Pákistán, Čína, Saudská Arábie, Súdán, Turkmenistán a Vietnam. Naopak z něj pro letošek byla vyřazena Indie.

Proti „zemím hodným zvláštního zřetele“ zavedly Spojené státy určité kroky včetně ekonomických sankcí. Stav náboženské svobody hraje roli při poskytování ekonomické a bezpečnostní asistence. Wolfův-Specterův zákon také zavazuje odpovědné činitele k obhajobě persekovaných osob a k vedení seznamu vězňů svědomí.

Další seznam se týká „pozorovaných zemí“. Porušování náboženské svobody zde nejsou tak těžká, ale přesto zůstávají vážná. Patří sem Bělorusko, Kuba, Egypt, Indonésie, Nigérie a Bangladéš. Zatím z něj byla vyřazena Gruzie a Laos, i když jsou u nich důvody k znepokojení. Komise také monitoruje situaci v Afgánistánu, Indii, Iráku a Rusku; v Rusku se podle ní situace zhoršuje.

Komise konstatovala i některá zlepšení. Tak v Indii byla ve volbách poražena strana *Bharatiya Janata*, spojená s hinduistickými extrémistickými organizacemi, zapletenými do násilí na náboženských menšinách. Ústřední vláda takové násilí odmítá, i když některé útoky na křesťany a jejich kostely zůstaly bez reakce.

Laos otevírá kostely, které byly uzavřeny a propouští náboženské vězně. Vláda se také distancuje od kampaní nucené změny víry.

Také v Gruzii po pádu Ševarnadzeho ubývá násilí proti náboženským menši-

nám; dva pachatelé takových útoků byli postaveni před soud.

Zpráva se rovněž zabývá problémem islámského práva. Porovnála texty ústav 44 muslimských zemí a konstatovala, že mezi nimi jsou značné rozdíly, od států s islámem jako státním náboženstvím k sekulárním státům, kde je náboženství od státu odděleno. Více než polovina muslimské populace (1,3 miliardy) žije v zemích, jež nejsou islámskými republikami ani nemají islám jako státní náboženství.

I v zemích se státním islámským náboženstvím je stav lidských práv různý. Řada takových států včlenila do svých ústav příslušné mezinárodní dokumenty.

Zpráva poznamenává: „Tam, kde je respektována svoboda náboženství a víry, je tato svoboda úhelným kamenem stabilní, demokratické, produktivní společnosti.“ Tohoto cíle musejí některé země teprve dosáhnout.

Podle agentury Zenit a dalších podkladů zpracovala -mf

Rovná daň není všechno

O příští spolupráci lidovců s ODS

Je takřka jisté, že příští vládu této země bude tvořit koalice ODS a KDU-ČSL. Je to dobrá zpráva — po osmi letech vlády sociálních demokratů to ostatně už může být jenom lepší. Straničké špičky lidovců a ODS si evidentně rozumí a rozdělení křesel nebude problém. Jak tomu ale bude ohledně programových otázek? V ODS je silné konzervativní křídlo, seskupené okolo místopředsedy Nečase — katolika, o kterém se v žertu říká, že by byl ideálním předsedou lidovců... Jsou tam ale jiní.

Majetek ano, ale ne církvi

Uvědomil jsem si to nedávno při diskusi s mladými členy ODS na jedné konzervativní konferenci ve Vídni. Mladí politici z ODS byli plni respektu k soukromému vlastnictví a takřka nezměrné víry v magickou moc volného trhu. Klíčovým bodem programu příští vlády by podle nich měla být 15-ti procentní rovná daň. Zcela souhlasím —

i já budu raději platit o polovinu menší daně.

Respekt k soukromému vlastnictví ale zmizel jak tající sníh, když došla řeč na majetek církevní. Co naplat, že byl zabaven po 25. únoru 1948 a měl by tedy být bez debat vrácen — a to už před více než deseti lety. Církev by prý byla moc silná a chtěla by ovlivňovat politiku. Najednou přestala být víra v nedotknutelnost soukromého majetku absolutní.

Stačí přitom tak málo — domněnky o tom, že by církev „prý“ byla moc silná, „chtěla by“ ovlivňovat politiku. Je to křišťálově jasná ukázka zažraného českého antiklerikalismu. Chybělo už jen obvinít církve z upálení mistra Jana Husa a z kolaborace s Habsburky...

Aby hostinští netočili podmíru...

Ona víra v trh si ale zaslouží ještě jednu poznámku. Sociolog Jiří Večerník před několika měsíci v *MF Dnes*

popsal, jak mechanismy volného trhu nefungují tak, jak jsme si představovali. Konkurenční boj měl způsobit, že z našich životů zmizí tolik typické momenty pozdního socialismu — nepřijemné prodavačky, okrádající taxikáři, líní řemeslníci, číšníci, točící podmíru... Bohužel, nic z toho nezmezelo, i když konkurence je více než dost.

Ekonomické mechanismy nejsou samospasitelné. Kultura je to, co je klíčové pro harmonický život. A kultura musí být zakotvena v hodnotách — a naše hodnoty jsou křesťanské nebo alespoň vycházejí z křesťanských kořenů.

15-ti procentní daň je bezesporu dobrou věcí. Vždyť k osobní svobodě patří i svoboda nebyť okrádán o výsledky své práce. Ale ve společnosti bez kultury a bez hodnot nám nepomůže. Doufejme, že i na to při jednáních s ODS dojde.

Matyáš Zrno

KOMENTÁŘE

Klaus proti samozvancům?

Státnicky špatně, věcně dobře

Přestřelka prezidenta republiky s tuzemskými intelektuály je zajímavým a vzrušujícím fenoménem. Nikoli však banálním. Pan Klaus obviňuje spektrum nevládních organizací z chuti vládnout bez demokratického mandátu, a ve spolupráci s médií brát nepřiměřený podíl na veřejné moci. Intelektuálové prezidentovi vyčítají trvalý odpor k nevládním institucím a bolševický styl chápání jejich role.

Státnicky špatně, věcně dobře

Činí prezident státnicky? Myslím, že ne. Prezident republiky by měl usilovat o posilování národní jednoty. Jeho výpady, tu proti EU, tu proti něčemu jinému, jsou pravým opakem takového jednání. Prezident svléká kůži státníka a odívá se do kůže prvního politologa státu. Produkuje společenskou řevnivost, která v mezistátním měřítku může působit divně. Vzniká dojem, že Češi nahradili demokracii nějakou „katedrokracií“. Václav Klaus se stává panem profesorem bojujícím s žáky-intelektuály, národními i mezinárodními. Spory mají širokou publicitu a budí pocit, že v České republice jsou takové pŕtky ústředním jádrem společenského systému. Viděno zvenku je pak Česká republika státem, jemuž jsou bitvy grafomanů důležitější, než cokoli jiného. Nepochybně se to jeví jako pokračování Pravdy a Lásky jinými prostředky. Takový stát se možná spojencům i nepřátelům jeví jako únavný.

Nevolená moc bez rizika?

Činí prezident republiky věcně dobře? Činí. Nebezpečí, která popisuje, existují. Mnohé nevládní organizace se jistě věnují úctyhodné pomoci méně šťastným lidem a národům. Existují však i agresivní lobby ekologů, bojovníků za přebujelá lidská práva, homosexuální sňatky či asistovanou sebevraždu. Tyto organizace reálnou politickou moc mají. Pracují s neutuchající pílí. Posunují hranice nepřijatelného jednání a krátí hranice jednání rozumného.

Kupříkladu zelená hnutí ruší ces-

tou dlouhodobého politického tlaku a šířením mediálně vděčné hrůzy jadernou energetiku. Jakkoli jsou jejich argumenty nejisté, mají výrazný politický efekt. Odmítáním jádra roste naše závislost na naftových producentech, jejichž kultura a psychologie je se Západem v trvalém konfliktu.

Organizace na ochranu lidských práv zase pečují o udržování západní společnosti ve stavu setrvalého studu za své skutečné i domnělé hříchy na zbytku světa. Války, otrokářství a kolonialismus jsou těmto lidem odrazovým můstkem k šikánování západních hodnot a historie. Tyto vlivné nevládní instituce vidí výhradní zdroj zla na Západě, v jeho kultuře, politice a institucích. Mluvím o rozsáhlém, podvrtném a bohužel vcelku populárním tažení proti západní (křesťanské) etice a historii. Toto příšerné a snobské sebestmračství je podstatně nebezpečnější než Usáma bin Ládín ve vrcholné kondici.

Média nejsou barvitě ideologii někte-

rých nevládních institucí schopna odolávat. Jde totiž o výborně prodejná témata. Moc médií a řady „nevládek“ se tak vzájemně posiluje. Rozhodně se vyrovná moci těch, které volíme. Je to vždy dobře? Je moc nevolených, rovná moci těch, kterým dáváme hlasy, opravdu bez rizika?

Prezident suplentem

Problémem České republiky je skutečnost, že prezident supluje roli intelektuálů. Není to jen jeho chyba. Čeští intelektuálové jsou většinou dobově přizpůsobiví, málo odvážní a plní hrůzy z představy, „aby z věci nebyl malér“. Temné stránky některých nevládních organizací jsou jimi ignorovány a zamlčovány. Panuje rasová, náboženská a politická korektnost, která našla svou novou Utopii v institucích Evropské unie. Nebyť téhle mizérie, možná by se pan profesor raději věnoval úkolům státnickým. Nebyť téhle mizérie, mohli bychom takové jednání po Václavu Klausovi hlasitě vyžadovat.

Zdeněk Švácha

NÁZORY ČTENÁŘŮ

Děkujeme za Vaše ohlasy. Těšíme se na Vaše podněty, které můžete zasílat e-mailem na adresu redakce@claritatis.cz nebo na korespondenční adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Díky

Děkuji touto cestou váženému panu poslanci Dr. Jiřímu Karasovi z KDU-ČSL za jeho vystoupení s Janem Krausem v pořadu „Uvolněte se, prosím“ na ČT1. Je prakticky jediným zákonodárcem, který dlouhodobě velice kultivovaně a neohroženě vystupuje ve prospěch ochrany lidského života a rodiny.

Nedávno Váš komentátor Matyáš Zrno psal o prioritách, kterým by se měla věnovat křesťansko-demokratická politika. Se svými přáteli jsem se shodla, že neznáme lepšího politika, který by mohl působit např. na místě ministra zdravotnictví nebo ministra kultury.

Zároveň děkuji, že mohu RC Monitor dostávat. Dozvídám se z něj mnoho zajímavých informací o dění ve světě. A modlím se za to, aby počet jeho čtenářů neustále rostl.

Zdena Uhlířová, Opava

Lužičtí Srbové a Bílá Hora

Česká televize přinesla zajímavý dokument ze života současných Lužických Srbů. Bylo v něm konstatováno, že lužickosrbským se hovoří jen v místech, kde žijí katolíci, kteří řeč používají při svých náboženských obřadech. Na území protestantů se hovoří jen německy.

Vraťme se s touto skutečností do naší historie. Je snadno si představit, že po vítězství protestantského krále na Bílé Hoře bychom nyní také jako národ hovořili německy.

Neměli by se nad tímto faktem zamyslet všichni, kdo stále opakují, že Bílá Hora byla největším neštěstím našeho národa? Tento stále tradovaný omyl obrozeneckých historiků by také konečně měl zmizet z učebnic historie našich žáků.

PaedDr. Karel Kotyza, Prostějov

Prostá žena poradkyně papežů

Kateřině Sienské, dominikánské světici, která zemřela ve svých 33 letech roku 1380, je věnována studie Víta Ma-

chálka, jež byla překvapivě publikována v evangelické *Křesťanské revui* 4/05.

Kolem sv. Kateřiny se rychle vytvořil kruh mužů a žen z různých vrstev, „rodina“ (famiglia); její členové ji bez rozdílu věku oslovovali „mamma“. V její přítomnosti zažívali „mocnou touhu jednat dobře a velikou radost z Boha“. Její duchovní mateřství se projevovalo trpělivou jemností i vůči velkým hříšníkům. „Jednala s nenapodobitelným půvabem; pro každého měla na rtech laskavý úsměv a vyzářoval z ní vřelý zájem.“

Účinky kázání sv. Kateřiny se mocně šířily do okolí. „Stovky lidí sestupovaly z hor, jako by je svolávala neviditelná polnice.“ Roku 1376 stanovil Řehoř XI. zvláštní bulou, že Kateřinu „mají doprovázet tři zpovědníci s pravomocemi pro rozhřešování hříšníků zatížených těžkou vinou“. Většina z nich se nikdy předtím nezpovídala, nyní však projevovali živou lítost.

Od roku 1373 se Kateřina „obrácí s prorockými apely na papeže i panovníky a všem zvěstuje Kristovo království pokoje na zemi“. — „Její hlas zasáhl celé západní křesťanstvo.“ Její tvrdé káravé dopisy „se u papežské kurie a na knížecích dvorech četly a odpovídalo se na ně“. Ve vášnivě snaze o reformu církve dosáhla mj. toho, že se Řehoř XI. po 70 letech „avignonského zajetí papežů“ roku 1377 vrátil do Říma. Urban VI. ji pak osobně do Říma povolal. Znalce doby fascinuje již skutečnost, že se jako mladá, „nevdělaná a neurozená žena ve 14. století stala respektovanou poradkyní dvou papežů“.

Kateřinina výjimečnost by nám ji neměla vzdalovat. Třebaže nemůžeme její příklad kopírovat, můžeme, ba máme o velké i malé charismatické postavy pro spásu tohoto světa prosit. Ale článek mluví na každého z čtenářů, mj. těmito výroky jiných významných autorů: „Poslání je nejefektivnější cestou životem. Právě na jeho cestě se nachází mimořádná energie, kterou člověk ze svých zdrojů nedisponuje. Na cestě poslání je schopen konat zázraky.“ — „Životní pouť Kateřiny Sienské může být pro každého křesťana vzorem toho, jak žít naplno poslání, které Bůh dává každému z nás.“

Dr. Václav Frei, Praha

DĚKUJI OTČE

Mons. Jan Machač

Praha

Když před několika lety odcházel Otec Jan Machač z dějvické farnosti při známém kostele zasvěceném sv. Matěji, loučil se s ním jménem farníků Václav Salveta a na závěr řekl: „Je to krásné, že jste vychoval deset následovníků, ale pomněte, že Kristus měl dvanáct učedníků, tak pokračujte dál. Otče, Vy jste dokázal, že v neatheistické části neatheistické země Evropy je možno získat následovníky. Přitom někteří mladí říkají, že jste nikdy nikoho nepřemlouval, „jen“ jste sám svým životem ukazoval dobrou cestu, která je pro mnohého úzká, nerovná, kamenitá a trnitá.“ I dnes, ve svých devadesáti letech ještě přinášíte útěchu až na nemocniční lůžka. Dnes i v budoucnu Vám jistě děkují nejen Vaši farníci, ale i věřící z mnoha dalších farností. Tím nejcennějším jsou samozřejmě Vaši následovníci a desítky osob, které jste pokřtil v jejich dospělém věku, ale Vy jste se postaral i o světskou slávu perníkových jesliček a obnovu kostela a fary. Svou všestrannou aktivitou jste příkladem toho, že synové světla mají být i ve věcech tohoto světa moudřejší než synové temnot.

Josef Škrábek

Své životní jubileum oslaví Mons. Jan Machač 1. června 2005. Dva dny před jeho devadesátými narozeninami uplyne zároveň 62 let od kněžského svěcení, které přijal 30. května 1943 v pražské katedrále. Redakce RC Monitoru vyprošuje Mons. Machačovi hojnost Božího požehnání.

ThLic. Tomáš Holý

Žďár nad Sázavou

Děkuji Ti, Tomáši, že jsi dobrým pastýřem naší farnosti. Kéž Ti Bůh žehná a na všech cestách Tě provází. Amen.

Marek Janů

P. Leoš Ryška SDB

Ostrava

Děkuji za práci P. Ryšky na poli sdělovacích prostředků i za jeho zápas o digitální vysílání. Ať se nenechá znechutit a odradit.

Jan Ihnát

Chcete-li poděkovat knězi, který vám v životě pomohl, můžete vyplnit formulář na internetových stránkách <http://dekujiotce.cz> nebo svůj text zaslat na adresu redakce.

KULTURA

Duchovní slovo pro dnes a zítra

Říkává se modlitba církve. Co je to modlitba církve? Modlitba církve je taková, jak se modlí každý katolík... Čím se každý lépe modlí, tím se také lépe modlí církev. Když se modlím dobře, pomáhám tomu, čemu se říká modlitba církve.

Tato slova pronesl otec Jan Evangelista Urban na teologicko-pastoračním kursu roku 1969. Díky Karmelitánskému nakladatelství máme nyní přepis magnetofonového záznamu těchto „mikroexercicií“, jak své přednášky otec Urban nazýval, k dispozici. Když je čteme, zavane k nám duch doby, v níž tato slova zazněla. Byla to doba velkého elánu, pokoncilového nadšení, doba velkého dohánění, ale i zužitkovávání toho, co protrpěli a promysleli křesťané v žalářích padesátých let.

K těmto křesťanům patřil i otec Urban. I on byl odsouzen na 14 let těžkého vězení. Čtrnáct měsíců prožil na samotce ve Valdicích — a o této době řekl, že měl nejdlejší exercicie v životě. Teolog Oto Mádr o něm v roce 1982 pověděl: *Všichni jsme děti své doby, ale někteří jsou i otcové své doby.*

Otcem v církevním slova smyslu se žižkovský chlapec, původním jménem Josef Vojtěch, stal velmi brzy, už ve svých třidvaceti letech, a to otcem františkánským. Maturitu dokonce složil až po svém kněžském svěcení. Jeho řádoví spolubratři poznali jeho nadání a poslali ho do dalších škol. Otec Urban tedy vystudoval filosofickou fakultu.

Roku 1927 začalo jeho první dílo zvané Apoštolát. Jeho cílem bylo *uvádět zásady evangelia v život v místech, kde je k tomu příležitosti víc než dost — na pražské periferii.* Toto hnutí se záhy rozšířilo po celé republice a jeho ženská část, takzvané „urbanky“ čili sestry Apoštolátu svatého Františka, předběhla svým pojetím dobu.

Druhou rovinou Urbanova působení bylo katolické vzdělávání. Nejprve ve spolupráci s dominikány vytvořil tradici Akademických týdnů a pak přišel s vlastním projektem nazvaným *Studium catholicum.* Šlo o cykly přednášek, které doplňovaly vysokoškolské vzdělání o katolický náhled na jednotlivé problémy. Válka však vývoj přetrhla a po krátké obnově roku 1947 tyto plány zmařil komunistický puč.

V březnu 1950 byl otec Urban zatčen a ve vězení zůstal až do roku 1963. Bě-

Foto: (ef)

hem věznění, o němž sám příliš nemluvil, pokřtil několik desítek spoluvězňů, přijímal do III. řádu svatého Františka a přednášel.

V roce 1968 dostal na čas státní souhlas k výkonu kněžské služby. Jedním z jejích plodů je i teologicko-pastorační kurs z roku 1969. Byl určen kněžím, ale jeho „jádrová témata“ otec Urban téměř beze změn včleňoval do promluv pro sestry Apoštolátu i pro lékaře. Jde tedy o duchovní slova nejen pro kněze. Je to znát už z citace, kterou jsme tuto prezentaci začali. Vždyť klíčová slova promluv: kontemplace, láska, teologie kříže, duchovní vedení... jsou klíčovými pro každého věřícího. Třeba o kontemplaci otec Jan Evangelista říká:

Kontemplace není jen záležitost kontemplativních řeholníků a řeholnic, ale součást víry všech křesťanů. Kontemplativní člověk především všude hledá Boha. A ne pouze v sobě, ale také kolem sebe, ve věcech, v práci..., v utrpení, radostech... Bůh mu tam prosvitá. Kontemplace je zhuštěním životního vztahu víry a lásky, vědomým prožíváním, zakoušením.

Kontemplace ostatně byla otci Urbanovi klíčem k celé teologii. Ta má být, opět podle něho, *metodou života a služby Kristu, lépe řečeno, teologie ze života a služby Kristu vyrůstá.*

Na kněze klade otec Urban velké nároky. Šlo mu o to, aby se stali kněžskými sloužícími a chudými, můžeme-li takto parafrázovat název jedné knihy Yvese Congara. Chtěl, *aby byl Kristus zvěstován, a ne pouze nařizován,* a také to, aby kněží nebyli jakými *herci, řečníky lásky.* Jeho

náročnost se dobře snoubila s tradičním pojetím kněžské služby. Mimo jiné se vyjadřuje takto:

Někteří říkali: Aby bylo více kněží, je třeba odstranit celibát, zdobrovolnit ho... Myslíte, že přitáhneme mladé lidi na kněžství tím, že se jim slevuje, že snižujeme vážnost evangelia? A kdyby takoví přišli, začnou budovat stát? Můžeme vycítit..., že mladí lidé chtějí něco vážného..., že je spíše přitahuje přísný, seriózní život.

Kněze volal k obrácení, k opuštění návykového bezkrizového života a cestě do stálého napětí vnitřních tajů. Chtěl po nich, aby přeložili těžiště svého sebepojetí ze sféry právní, společenské, organizační a administrativní do sféry Boží. Uměl jim říci i tvrdá slova. Otevřeně například hovoří o kněžské sobeckosti.

Sám citoval slova kardinála Suenense: *Uvidíme, že Bůh je Bohem chudých, trpících, teologů a mystiků* a také úryvek z jednoho — asi rakouského — pastýřského listu: *Jen mužové kříže mají budoucnost.* Ano, vždyť vrcholnou etapou cesty nás všech je spoluukřížování a proměna v nové bytí.

Přednášky otce Urbana bychom tedy neměli číst jen z úcty k velké duchovní a apoštolské osobnosti, ale jako slova určená nám. Vždyť jde nejen o Duchovní slovo pro dnes, tedy pro rok 1969, ale také pro zítra, tedy pro dobu naši.

Jiří Stejskal

(Jan Evangelista Urban)

Duchovní slovo pro dnes a zítra.

Z teologicko-pastoračního kursu roku 1969.

Vydalo Karmelitánské nakladatelství,

Kostelní Vydří 2004)

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Praha: Výstava *In Nomine Lucis*

Výstava obrazů Bedříšky Znojemské *In Nomine Lucis* se koná v románských sálech Strahovské obrazárny. Výstava je otevřena do neděle 26. června denně kromě pondělí od 10 do 17 hodin.

Libčice: Tichý hlas pro Svatou zemi

IV. ročník festivalu *Tichý hlas pro Svatou zemi* začne v neděli 5. června ve 14 hodin v katolickém kostele a pokračuje programem do 22 hodin.

Praha: Setkání s Proglasem

K 10. výročí založení Rádia Proglas se jeho pracovníci sejdou s pražskými posluchači ve středu 8. června od 17 do 19 hodin v refektáři Emauzského kláštera.

Olomouc: Přednáška o církevním právu

Ve čtvrtek 9. června se od 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera koná přednáška P. Damiána

Němce OP z cyklu *Vybrané kapitoly z církevního práva*.

Humpolec: Církevní procesy v 50. letech

Ve pátek 10. června se v KLUBu od 19.30 hodin koná přednáška P. PhDr. ThDr. Jindřicha Z. Charouze, OPræm. *Církevní procesy v 50. letech (Čihošť, Želiv, Babice)*.

Újezd u Brna: Sborování 2005

8. nesoutěžní přehlídka chrámových sborů *Sborování 2005* se uskuteční v sobotu 11. června 2005 v kostele sv. Petra a Pavla. V 10.30 hodin bude sloužit mši sv. modřický děkan P. Jan Nekuda. Ve 14 hodin bude zahájena přehlídka přítomných sborů, které se na závěr představí společnou skladbou G. O. Pitoniho: *Žalm 150*.

Praha: Křesťané a politika

V rámci setkání klubu Sdružení křesťanských seniorů v čajovně Na dně – Křes-

ťanské centrum Jižní Město se v pondělí 13. června od 16 hodin koná přednáška JUDr. Pločka *Křesťané a politika*.

Olomouc: Přednáška o Starém zákonu

Ve čtvrtek 16. června se od 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera koná přednáška P. Pavla Mayera OP z cyklu *Úvod do knih Starého zákona*.

Křižanov: Večer s Johannem Sebastianem

V sobotu 18. června v 17 hodin předvede v kostele sv. Václava komorní pěvecký soubor Musica Animata Humeris a smyčcový orchestr ZUŠ Třebíč *výběr z díla J. S. Bacha*.

Velká Bíteš: Večer s Johannem Sebastianem

V sobotu 18. června v 19 hodin předvede v kostele sv. Jana Křtitele komorní pěvecký soubor Musica Animata Humeris a smyčcový orchestr ZUŠ Třebíč *výběr z díla J. S. Bacha*.

Liturgická čtení

5. 6. Neděle Oz 6,3b–6, Žl 50, Řím 4,18–25, Mt 9,9–13
10. neděle v mezidobí

6. 6. Pondělí 2 Kor 1,1–7, Žl 34, Mt 5,1–12
sv. Norbert

7. 6. Úterý 2 Kor 1,18–22, Žl 119, Mt 5,13–16
sv. Robert

8. 6. Středa 2 Kor 3,4–11, Žl 99, Mt 5,17–19
sv. Medard

9. 6. Čtvrtek 2 Kor 3,15–4,1.3–6, Žl 85, Mt 5,20–26
sv. Efrém Syrský

10. 6. Pátek 2 Kor 4,7–15, Žl 116B, Mt 5,27–32
sv. Bohumil

11. 6. Sobota Sk 11,21b–26; 13,1–3, Žl 98, Mt 10,7–13
sv. Barnabáš

12. 6. Neděle Ex 19,2–6a, Žl 100, Řím 5,6–11, Mt 9,36–10,8
11. neděle v mezidobí

13. 6. Pondělí 2 Kor 6,1–10, Žl 98, Mt 5,38–42
sv. Antonín z Padovy

14. 6. Úterý 2 Kor 8,1–9, Žl 146, Mt 5,43–48
sv. Anastáz

15. 6. Středa 2 Kor 9,6–11, Žl 112, Mt 6,1–6.16–18
sv. Vít

16. 6. Čtvrtek 2 Kor 11,1–11, Žl 111, Mt 6,7–15
sv. Benno

17. 6. Pátek 2 Kor 11,18.21b–30, Žl 34, Mt 6,19–23
sv. Raverius de Pisis

18. 6. Sobota 2 Kor 12,1–10, Žl 34, Mt 6,24–34
sv. Řehoř Barbarigo

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Zdeňka Rybová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit při snížení základu daně.